

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Кокарєв І. В.

науковий керівник, доцент кафедри
економічної та інформаційної безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук, доцент

ДЕРЖАВНА КАЗНАЧЕЙСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ ЯК СКЛADOVA ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

Вітчизняна практика та світовий досвід переконливо доводять, що найефективнішим є управління державними фінансами з використанням казначейської системи касового виконання бюджетів.

Починаючи з 1992 року в Україні проводилось поетапне переведення касового виконання бюджетів з банківської на казначейську систему, яке супроводжується перерозподілом функцій між банківською і фінансовою системами з подальшим їх зосередженням у системі Державного казначейства.

Створення в Україні такої структури як Державне казначейство України дозволило наступне:

- по-перше, сконцентрувало в єдиній системі Держказначейства і в його обліку бюджетні ресурси та ресурси державних цільових фондів, які до цього перебували в установах Національного та комерційних банків і не повною мірою відображалися у звітності;

- по-друге, забезпечило прозорість руху коштів бюджетного процесу на стадії його виконання шляхом створення дієвих механізмів;

- по-третє, впровадило ефективний попередній і поточний контроль за цільовим спрямуванням бюджетних коштів. Фінансова безпека держави є важливою складовою системи економічної безпеки. Під економічною безпекою розуміють такий стан економічної системи, який характеризується збалансованістю і стійкістю до негативного впливу будь-яких загроз, здатністю забезпечувати на основі власних економічних інтересів свій стійкий і ефективний розвиток. Економічна безпека – фундаментальна основа економічно ефективної держави загалом. Фінансова безпека країни, безумовно, визначається насамперед ефективністю бюджетної, податкової й грошово-кредитної політики. Проте на сьогодні існують істотні загрози бюджетній безпеці країни, пов'язані з невиконанням органами Казначейства України своїх функцій щодо касового виконання бюджетів усіх рівнів. Державна казначейська служба України (ДКСУ) – головний фінансовий агент виконання бюджетів всіх рівнів шляхом концентрації фінансових ресурсів держави на єдиному казначейському рахунку.

Одним з найпоширеніших видів державного контролю є казначейський контроль. У багатьох країнах світу він вже багато років застосовується як невід'ємна складова процесу виконання державного та місцевих бюджетів. Проте в Україні структура державного казначейства почала функціонувати не

так давно, і через відсутність достатнього досвіду виникає багато питань стосовно самого визначення змісту і сутності поняття казначейського контролю в Україні, що є значною перешкодою на шляху вдосконалення процесу управління доходами і видатками бюджету [1, с. 8].

У Бюджетному кодексі (частина 2 ст. 19) визначено, що на всіх стадіях бюджетного процесу в Україні здійснюється фінансовий контроль та оцінка ефективності використання бюджетних коштів [2].

Для організації контролю на стадіях бюджетного процесу важливого значення набуває казначейський контроль, який здійснюється на всіх етапах формування і використання бюджетних коштів. Значення казначейського контролю за виконанням місцевих бюджетів виявляється у великій кількості порушень бюджетного законодавства. До основних порушень відносяться наступні [3]:

- недотримання вимог бюджетної класифікації;
- порушення норм бюджетного законодавства щодо зарахування окремих доходів до місцевих бюджетів відповідного рівня;
 - недотримання вимог законодавства в частині формування та використання коштів резервного фонду місцевих бюджетів;
- затвердження в кошторисах установ видатків, не передбачених законодавством та не підтверджених відповідними розрахунками;
- недотримання законодавства з питань оплати праці;
- заниження в обліку вартості активів унаслідок не оприбуткування земельних ділянок, будівель, споруд, матеріальних цінностей.

Виходячи із існуючої законодавчо-нормативної бази, контроль органів Державної казначейської служби України щодо місцевих бюджетів здебільшого можна класифікувати як попередній. Оскільки для попередження незаконних дій по зарахуванню надходжень до бюджетів органи ДКСУ проводять роботу із встановлення належності того чи іншого виду надходжень до конкретного бюджету та, відповідно, наперед розподіляють надходження між бюджетами.

Таким чином, казначейський контроль є важливою ланкою у загальній системі фінансового контролю в Україні та грає значну роль в забезпеченні фінансової безпеки держави.

Список використаних джерел:

1. Олійник Д. Актуальні питання контролю за виконанням місцевих бюджетів [Текст] / Д.Олійник // Фінансовий контроль. – 2014.– №4. – С.7-10.
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08 липня 2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>
3. Офіційний веб-сайт Державної фінансової інспекції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://dkrs.gov.ua/kru/uk/>